

Unge hjemløse i farezonen:

GADERUMMET SAT PÅ PORTEN?

NØDPLAN I ÅRHUS

16 EKSTRA SOCIAL-
RÅDGIVERE 4

HOLD FINGRENE FRA HENDE

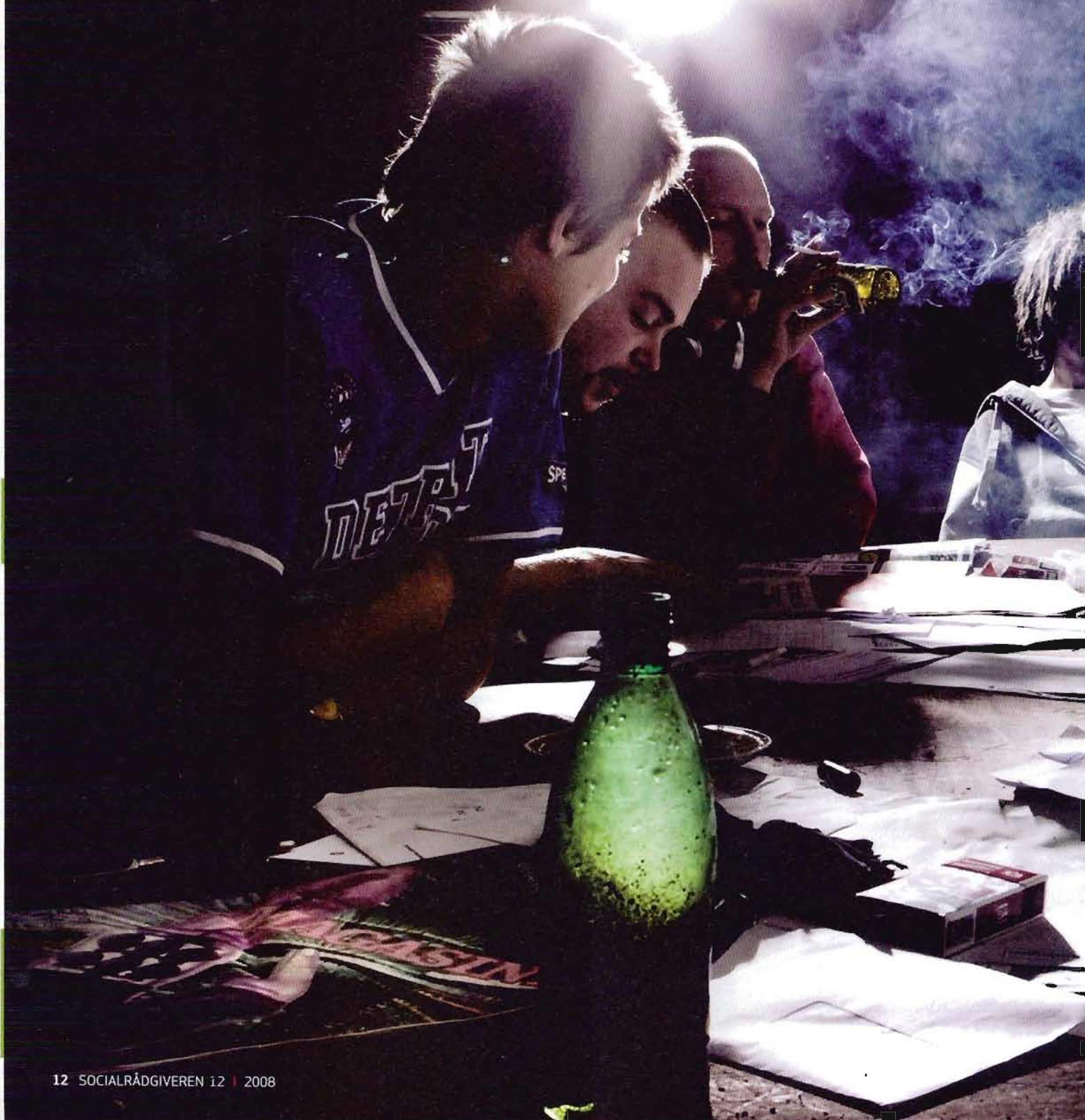
PAS PÅ NÅR DU
SKIFTER JOB 16

PIONERER I VELFÆRD

NY BOG
OM RØDDERNE 8

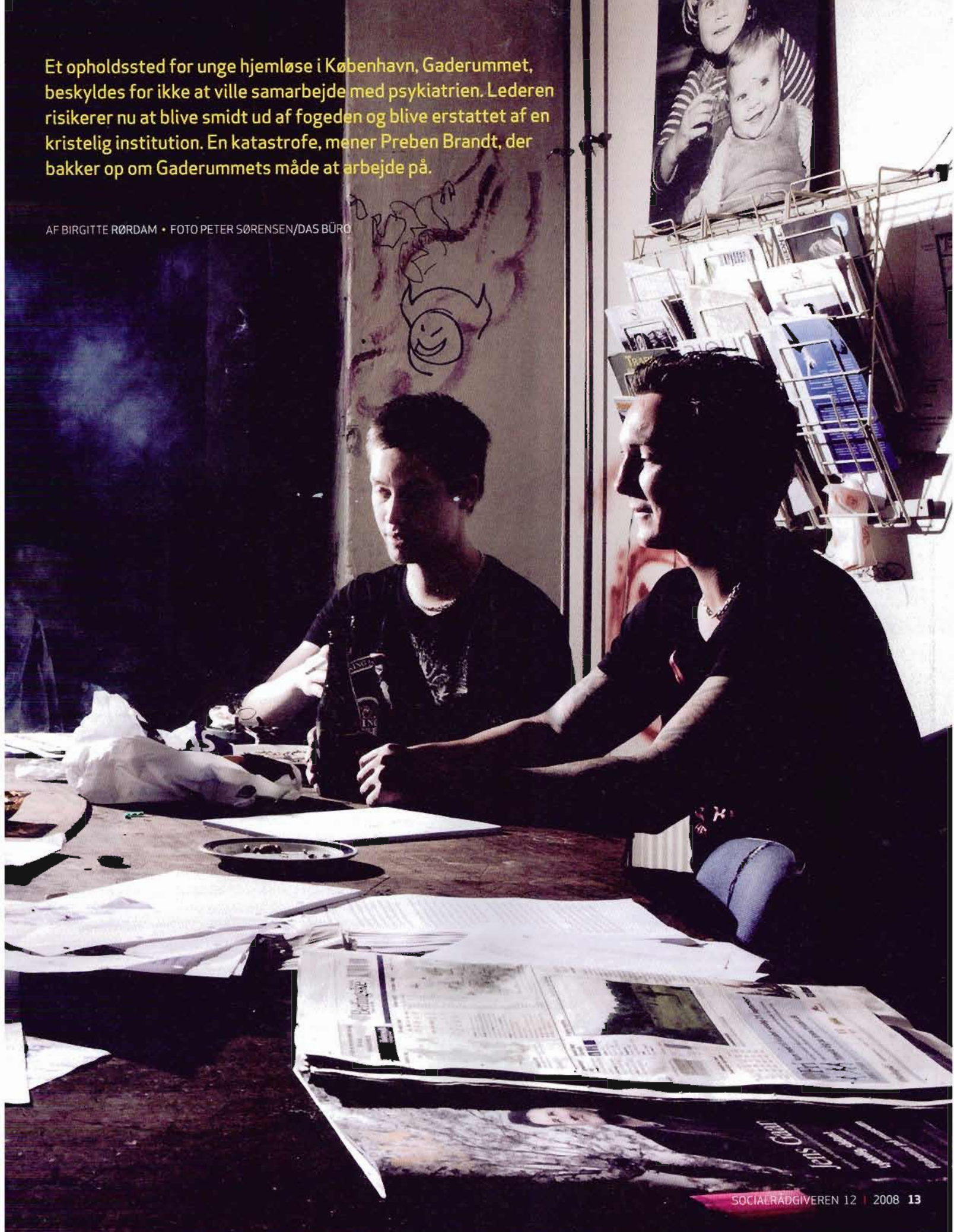

GADERUMMET sat på porten?

Et opholdssted for unge hjemløse i København, Gaderummet, beskyldes for ikke at ville samarbejde med psykiatrien. Lederen risikerer nu at blive smidt ud af fogeden og blive erstattet af en kristelig institution. En katastrofe, mener Preben Brandt, der bakker op om Gaderummets måde at arbejde på.

AF BIRGITTE RØRDAM • FOTO PETER SØRENSEN/DAS BÜRO

KONFLIKTEN OM GADERUMMET

Konflikten mellem Københavns Kommunes socialforvaltning og Gaderummet på Nørrebro opstod i 2007. Kommunen mente ikke, at Gaderummet overholdt præmisserne for at modtage penge fra Statens Satspulje til at drive stedet. Gaderummet havde blandt andet undladt at samarbejde med behandlingspsykiatrien om de sindslidende unge i huset, og de havde ikke overholdt kommunens seks påbud til stedet.

Gaderummets ledelse mente omvendt, at kommunens krav til bostedet var urimelige. De seks påbud var føjet til en ellers positiv tilsynsrapport fra Gaderummet i 2006. Og kommunes påstand om, at sindslidende beboere i huset var blevet frataget deres medicin, var usand, svarede ledelsen. I maj 2007 trak Københavns Kommune sin godkendelse af Gaderummet

tilbage, og pengene til driften af bostedet stoppede. Kommunen fortsatte dog med at betale husleje på adressen i Rådmandsgade 60.

Senere på året besluttede kommunen at indsætte organisationerne Askovgården og Missionen blandt Hjemløse til sammen at overtage ledelsen af stedet. Men den nuværende leder Kalle Birch-Madsen er sammen med brugerne blevet i huset og driver stedet for indsamlede midler og fonde. Københavns Kommune bad i marts i år Fogedretten om at afgøre, om de har hjemmel til at smide ledelsen og nuværende brugere på gaden. Fogedretten har behandlet sagen den 23. maj og deres afgørelse er sat til den 20. juni. De to organisationer, der skal overtage ledelsen, forholder sig afventende.

Det er godt middag. Uden for sender den tidlige sommer tiltrængte briser af frisk luft og sol ind i Gaderummets fællesstue, som har været uden varme hele vinteren, fordi Københavns Kommune har holdt projektets penge tilbage.

I en lille sofa tæt ved den åbne dør ud til Gaderummets gård sidder 25 årige Jan Voll med en Star pilsner. Det er tilfaldt at ryge hash og drikke øl på Gaderummet. Til gengæld er hårde stoffer forbudt – én regel alle på stedet er gode til at håndhæve. "for det gider man ikke rende rundt i", forklarer Jan Voll.

- På herbergerne i København flyder det med hård narko, piller og heroin, og jeg ved, hvad jeg taler om, for jeg har været på dem alle, siger Jan Voll, der i et par år rakkede rundt mellem byens herberger med sin psykisk syge og alkoholiserede mor og sin lillebror, fordi de var smidt på gaden.

- Det var ikke rart. Hverken at have min mor med eller være der selv. Mange steder skulle vi være ude klokken syv om morgenen og kunne først komme ind igen om aftenen. Overalt var der ældre misbrugere og junkier, der sad og åd metadon. Jeg har selv en historie med stofmisbrug, og det er nemt at lade sig friste, når det er så tæt på. Til sidst fik min mor heldigvis en lejlighed i Kolding, og jeg blev henvist til Gaderummet, hvor jeg har boet i perioder det sidste år, når jeg har haft brug for ikke at komme i problemer, fortæller Jan Voll.

Tilbageholdt projektets penge

I modsætning til Jan Voll ser det lige nu sort ud for Gaderummet. Lederen af stedet, psykolog Kalle Birch-Madsen blev fyret i maj 2007, men er med opbakning fra de unge brugere blevet på stedet. Ifølge kommunen overholder han ikke en række kommunale påbud, men kritiseres især for ikke at ville samarbejde med psykiatrien. I det seneste år har Københavns Kommune tilbageholdt de penge, projektet siden 2005 har modtaget fra Statens Satspulje. De unge i Gaderummet har derfor ikke haft varme, penge til mad eller lån timer, og lige nu er Fogedretten ved at tage stilling til, om Københavns Kommune har hjemmel til at smide ledelsen på gaden. Retten forventes at træffe sin afgørelse den 20. juni – en afgørelse, der med stor sandsynlighed vil blive anket.

Står det til Københavns Kommune skal stedet ikke lukkes, men drives videre af den kristne institution Askovgården i samarbejde med Missionen blandt Hjemløse, som også står bag Mændenes Hjem.

Ret til at være anderledes

Men det vil være katastrofalt for de nuværende brugere, mener Preben Brandt, Formand for Rådet for Socialt Udsatte. Han har kendt Gaderummet længe og har stor respekt for den måde, man arbejder på her, fordi man når en gruppe unge, som andre ikke kan nå. Derfor valgte han sidste år at bakke op om stedets fortsatte eksistens ved at gå ind i Gaderummets bestyrelse.

- Jeg synes det er utrolig vigtigt, at vi i vores samfund har et frirum til folk, der er anderledes. Gaderummet er et brugerstyret tilbud med en høj grad af anarki og et kritisk syn på psykiatrien, som går ud på, at man ikke er imod medicin, men omvendt heller ikke tror, det er den eneste vej til at få det bedre. Institutionen, der skal overtage Gaderummet, er anderledes traditionelt bygget op både i forhold til styring og holdning til psykiatri. Og mange af de unge, som kommer i Gaderummet er netop dem, der er blevet afvist fra den slags tilbud, eller som ikke føler sig tilpas i dem, forklarer Preben Brandt.

Han forstår ikke, hvorfor Københavns Kommune ikke har forsøgt at fortsætte samarbejdet med Gaderummet. Og han mener, at kommunen stiller større krav til Gaderummet, end de gør til andre sociale institutioner og opholdssteder herhjemme, når de vil have sikkerhed for, at psykisk syge kommer i psykiatrisk i behandling.

- Vi forsøgte at lægge op til et samarbejde med socialudvalget i Københavns Kommune, som kunne stille alle tilfredse, men det ønskede de ikke. Og af en eller anden grund stiller kommunen særlig restriktive krav til Gaderummet, når det gælder psykiatrien. På herbergerne stilles der for eksempel ikke krav til, at psykotiske skal i psykiatrisk behandling. Der findes da heller ingen lov, som siger, at man kan tvinge folk i behandling, siger han.

Vil have ny leder

Københavns Kommunes socialborgmester Mikkel Warming mener imidlertid ikke, at situationen er holdbar og står fast på, at stedet skal have ny ledelse.

- Gaderummet skal fortsætte, som det oprindeligt var tænkt: Et sted, hvor der er højt til loftet og meget brugerinddragelse og selvtilrettelæggelse. Men for Socialudvalget er det et kardinalpunkt at få en ny leder. At vi får et sted, hvor der ikke er stærke ledere, og hvor sårbare unge kan komme og være sig selv samtidig med, at de får den behandling, som en del af dem har brug for, siger Mikkel Warming og henviser her til stedets manglende samarbejde med psykiatrien.

Jan Voll har nydt godt af gaderummet og håber nu snart at komme i job og få sin egen lejlighed. Indtil nu har han overholdt alle aftaler med Kriminalforsorgen. - Jeg blev løsladt efter 13 måneder med kun 200 kroner på lommen og uden noget sted at bo. Havde det ikke været for Gaderummet, var jeg styrtet ud i kriminalitet igen for at kunne klare mig.

- Der er folk i Gaderummet, der risikerer at gå til. Meningen var, at der skulle være et ordentligt samarbejde med lægerne og med psykiatrien. Det har der ikke været siden 2007, og derfor vil jeg ikke samarbejde med ledelsen, siger han.

Tilbage sidder Preben Bandt med en fornemmelse af, at der ikke er hold i klagerne over Gaderummet.

- Kritikken virker løssagtig og som noget, der højst hører til i småtingsafdelingen, Gaderummets måde at fungere på er ikke lavet en dyt om de seneste år. Og for kun to år siden, da stedet fik Årets Hjemløsepris (uddeles hvert år på Hjemløsedagen i oktober, red.), havde stedet kommunens fulde opbakning, siger han.

Heller ikke Jan Voll er enig i kommunens kritik af måden, Gaderummet styres på. Og i hvert fald føler han sig sikker på, at han kan takke stedet for, at han har holdt sig ude af kriminalitet, siden han blev løsladt for knapt et år siden.

- Jeg blev løsladt efter 13 måneder med kun 200 kroner på lommen og uden noget sted at bo. Havde det ikke været for Gaderummet, var jeg styrtet ud i kriminalitet igen for at kunne klare mig. Jeg drikker stadig for mange øl og ryger hash, men jeg har ikke lavet noget kriminelt og har overholdt alle de aftaler, jeg har med Kriminalforsorgen. Mit mål er, at jeg inden længe får et job og min egen lejlighed, siger han. ©

br@socialrådg.dk

KØBENHAVNS KOMMUNES SEKS PÅBUD TIL GADERUMMET

1. At der ikke opholder sig unge under 18 i lokalerne.
2. At det sikres, at unge med psykiatriske lidelser kommer i psykiatrisk behandling, og at ansvaret deles med H:S
3. At unge ikke overnatter i andre rum, end dem, der er indrettet dertil, og at unge, der bor i køkkener, tilbydes andre rum.
4. At Gaderummet tager initiativ til at forbedre samarbejdet med behandlingspsykiatrien, og at Gaderummet ikke anbefaler unge at holde op med at tage medicin, uden det er drøftet med en psykiater. Det skal sikres, at unge, der har behov for det, kommer i psykiatrisk behandling.
5. At Gaderummet sætter sig ind i og arbejder efter Sundhedsstyrelsens vejledning om medicin administration.
6. Hashmisbruget skal ophøre, og medarbejderne skal gribe ind, hvis de ser unge ryge.

Påbuddene blev givet i en ellers positiv tilsynsrapport fra Københavns Kommune i 2006.

FAKTA OM GADERUMMET

Et opholds-, bo- og rådgivningssted for hjemløse og særlig udsatte unge mellem 18 og 35 år. Stedet har døgnåbent, har 25-30 faste beboere, ca. 150 brugere og 30 unge, som er i psykologisk behandling på stedet. Gaderummet har eksisteret siden 1996, først i et baghus på Nørrebrogade, og siden 2005 med støtte fra satspuljemidlerne i Rådmandsgade på Nørrebro.